

Bonar Law tárgyalni fog Poincaréval a jóvátételről.

Londoni lapjelentések szerint Bonar Law miniszterelnök néhány napig inkognitóban Párisban fog tartózkodni.

Az *Evening Standard* jelentése szerint Bonar Law május 24. előtt nem várják Londonba. Valószínű, hogy addig az angol miniszterelnök hivatalosan találkozni fog a francia miniszterelnökkel és megbeszéli vele a jóvátételei kérdést, valamint az ezzel összefüggő problémákat.

Az angol alsóházban Wise azt kérdezte, hogy mennyi aranyat szállított ki a német birodalmi kormány a legutóbbi 12 hónap alatt? Baldwin kijelentette, hogy az újsághíreken tülnö értesülése a birodalmi bank tranzakciójáról nincs. Arra a kérdésre, hogy tette-e lépéseket annak biztosítására, hogy a külföldön, vagy Németországban letétbe helyezett minden aranyat a jóvátételei bizottság javára vétsenek zálog alá, — kijelentette, hogy nincs abban a helyzetben, hogy ilyen lépéseket tegyen.

Rómában élénk diplomáciai tárgyalások indultak meg a német jóvátételei kérdés és a szövetséges kormányok válasza körül. Mussolini miniszterelnök tegnapelőtt a francia, majd a német nagykövetet fogadta és ezeknek a tárgyalásoknak az ad különösen nagy jelentőséget, hogy hivatalos párisi távirat szerint Poincaré egyidejűleg hosszasan tanácskozott a párisi olasz nagykövettel.

Washingtonban a megszállási költségek rendezésére kiküldött bizottság megállapította a megegyezés tervének szövegét. Az Egyesült Államok az amerikai megszálló csapatok költségei fejében egy milliárd arany márkát kapnak. A terv kimondja, az Egyesült Államok feltétlenül elsőbbséget a német készpénzfizetésekre és dologi teljesítményekre. Az Egyesült Államok

részesedése azonban az első évben nem haladhatja túl a fizetések 25 százalékát. A teljes összeg kifizetésének 12 év alatt kell megtörténni.

Cuno birodalmi kancellár elnökelete alatt tegnap délután 5 órakor összeült a minisztertanács, hogy megvitassa a belpolitikai és külügyi helyzetet. A minisztertanács fontos döntések történtek és a kancellár szerda délelőttre a szociáldemokrata párt, délutánra pedig a golgári pártok vezetőit kérte magához. A tegnapi minisztertanácsban még nem állapították meg véglegesen az angol és az olasz jegyzékre adandó válasz szövegét. Abban körülbelül egyetértettek a pártok, hogy a mai viszonyok között feltétlenül kerülni kell a kormányváltást. A birodalmi gyűlés seniorjainak tanácsa tegnap szintén ülést tartott és a külügyi vitát elhalasztotta.

A német birodalmi gyűlés mai ülésén vita indult meg a külpolitikai helyzetről, melyet Ohler és Kranke szocialista képviselők vezettek be. A szocialistáknak az az álláspontja, hogy a kormány új javaslatl lépjen az ántánt elé. Ezzel szemben állott Hergtnek, a német nacionalisták szónokának felszólalása. Rosenberg külügyminiszter a felszólalásokra rövid nyilatkozatot tett, melyben hangsúlyozta, hogy ma kapta kézhez a japán kormány válaszáat és ezzel az összes ántánt államok válasza a kormány kezében vannak. A kormány ezeket tanulmányozni fogja, a tanulmányozás előtt azonban érdemleges nyilatkozatot nem tehet. Arról meg lehetnek győződve a képviselők, hogy azt fogják tenni, ami az ország és a nép érdekében szükséges.

A svéd hivatalos távirati iroda felhatalmazás alapján megállapítja, hogy egy mannheimi újságnak az a híre, hogy a francia megszálló csapatok egyidőre letartóztatták a svéd királyt és a volt badeni nagyherceget, teljesen alaptalan.

Juhász Gyula huszonöt éve.

(A Szeged tudósítójától.) Az 1897—1898. esztendőben titkos irodalmi társaság alakult Szegeden. A Bocskay-utcának abban a házában működtek, amelyben ma is még mész-, kő- és cementraktár van. Itt tartották felolvasásaikat, nem a közönségnek, hanem csak maguk között és nem a tapétázott szobákban, hanem a komor, sötét és nedves pincében. Hárman valának együtt: Juhász Gyuliska, Kertész Ferike és Landesberg Jenőke, mindannyi 13—14 esztendő, rövidnadrágos diákocskák. Ott ültek a dohos pincében, felvont szemöldökkel, okos arccal, tágranyított fülekkel és figyelték egymást, ki mit mutat be legújabb „irodalmi és tudományos termeléséből”. Juhász Gyuliska verset, prózát, kritikát, Kertész Ferike szépprózát, Landesberg Jenőke néprajzi értekezéseket mutatott be és addig dicsérgették egymás munkáját, míg rájuk lépett az est sötétje és kikergette őket az „irodalmi pincéből”. Ez az irodalmi hármasszövetség azóta szétdarabolódott: Landesberg Jenőkéből dr. Landesberg Jenő kamarai titkár, Kertész Ferikéből dr. Kertész Ferenc, a Schlick-gyár mérnöke lett s egyedül csak Juhász Gyuliska maradt meg Juhász Gyuliskának, költőnek, a Mindenki Gyuluskájának. Most, hogy huszonöt éves a költő és negyven éves az ember, nézzünk végig pályáján, amely a Bocskay-utcai katakombából felívelt a költészet legmagasabb csúcsaira. Csak olyan napilapstílusban mondom el az éleét, nem cifrázom, nem bírálok —, maradjon ez a szépirodalmi lapok dolga — de hiszen beszél ez magától is, színesen és lázasan.

A bölcsőtől a noviciátusig.

Juhász Gyula szegedi céhbellektől származott. Anyai nagyapja Kálló Antal, az utolsó szegedi gombkötő volt, anyai nagyapja Juhász Pál asztalosmester. Az asztalosmesterség nagyon odafűződik a családjukhoz, Juhász György, a híres szegedi asztalos, nagybátyja volt neki. Apja Juhász Illés posta és táviráda főtiszt volt, anyja Kálló Mafild, legnagyobb földi gondviselője fiának, aki 1883. április 3-án született. Ide járt a belvárosi óvodába s az elemi iskolát is a Belvárosban járta végig. 1893-ban a piarista gimnáziumba került s a tudós piaristák bölcs vezetése faragott belőle jellemet, embert, költőt. Már a második gimnáziumban kezdett verselni, népdalokat, balladákat, kisebb epikus költeményeket, sőt drámákat is faragott már ekkor.

Ebben az évben volt az első költői sikere is: március 15-ére írt költeményét elszavalta az osztály előtt s a vers annyira megtetszett a fiúknak, hogy Juhász Gyula több példányban lemásolta és darabonként egy kifliért adta el őket.

Az ötödik-hatodik gimnázista éve már nagyon termékeny volt. Először „*Posthumus István*” címen írt egy verses tragédiát, majd *Martinuzzi* tragédiát verselt egy szótárfüzetbe, mert a szótárszámokkal nem igen volt még tisztában, a szótárfüzet pedig jó sormérőnek bizonyult az öt és hatodfeles jambusok számára. Mindkét darab elvezetett azóta, de maradt ebből az időből egy egész füzet vers, amelyet dr. Lázár Antal bécsi orvos, Juhász volt osztálytársa őriz. (Dr. Lázár Antal Bíró Benő, városi főmérnök gyámfia.)

A „felfedezések”.

Hatodik gimnázista korában, még mielőtt papnak ment volna, fedezték fel Juhász Gyulát a nyilvánosság számára is. Ebben az évben, pünkösd vasárnapján, két verse jelent meg a Szegedi Naplóban, amelyekhez ifj. Móricz Pál írt ajánló sorokat az ifjú poéta „bevezetésére”. Ugyanazon a napon pedig, mikor Juhász Gyula előtt megnyílt a váci piarista noviciátus kapuja, Budapesten is megjelent az első verse „*Ovidius*” címen a Budapesti Naplóban. A Szerkesztői Üzenetek rovatban Ábrányi Emil véleménynyilvánított az induló költőről és a következőket írta:

„J. Gy. Ha Ön csakugyan 16 éves didkpoéta, akkor Önből még nagy költő lehet. De ha Ön hatvan éves nyugalmazott Máv. főfelügyelő, akkor jaj Önnek!”

Juhász egy esztendődt töltött a váci noviciátusban. Verseket írt nem igen írható, csak magistere buzdítására költött egy-két Mária-verset. A papi pályát a nyugtalan lelkű, kaizandós képzeletű poéta nem bírta sokáig: egy év múlva visszatért a szegedi gimnáziumba s itt folytatta tanulmányait. Ebben az esztendőben karácsonykor Sz. Szigethy Vilmos fedezte fel ismét Juhászt Balázs Béával együtt a Szegedi Naplóban. A költőt azonban baleset érte, mert Juhász Antalnak szedték a nevéét és emiatt két napig boldogtalanul csatangolt Szeged utcáin, míg végre egy szerkesztői üzenetben helyre nem títotték a csuf sajtóhíbat.

Szorgalmas tagja volt az önképzőkörnek, hetedikben azonban a poétikából meg akarta

buklatni a tanárja, mert nem tudta az óda definícióját. Mégis ő nyerte el mindkét Vörösmarthy ödapályzatot és ezért a vizsgaelnök, dr. Singer Kornél, átengedte a vizsgán.

Az egyetemi évek.

Érettségi után az egyetemre került a 18 éves Juhász. Az egyetemi évek legfontosabb momentuma volt az „*irodalmi gócpont*”, Négyessy László professzor (akinek Juhász titkára volt), magyar stílygyakorlati. Itt ismerkedett meg Juhász Gyula Babits Mihállyal és Kosztolányi Dezsővel, akik vele együtt legszorgalmasabb látogatói voltak a stílygyakorlatoknak. Sok mai magyar író és művészt termeltek ki ezek az órák, amelyeken Babits és Kosztolányi Beaudlaire-fordításokkal, Juhász saját versekkel, prózával és kritikákkal szerepelt. Az egyetemre itt vonult be először Ady Endre neve: Mohácsi Jenő ismertette az „*Uj verseket*”. Ezekről az órákról egy olyan csokor nevet jegyezhetünk ide, amelyek országosan ismertek lettek: Tóth Árpád, Oláh Gábor, Balázs Béla, Benedek Marcell, Brásztovszky Ernő, Beregi Oszkár, Bárdoss Artur, Márkus László, Mohácsi Jenő, Adorján Andor, Antal Sándor, György Oszkár, Vajda László, Ritoók Emma, Kiss Menyhért, Madai Gyula, Csáth Géza, Rédey Tivadar, R. Hoffmann Mária, dr. Elefánt Olga, Lehel István, Zalai Béla stb. Az „*irodalmi gócpont*” Mohácsi Jenő szerkesztésében *Tíz* címen lapot is adott ki, amelynek csak egy száma jelent meg és Juhász, Babits, Kosztolányi és Hegedűs Gyula írtak bele. Megalakították azonkívül a Komjáthy Jenő Társaságot is.

Az egyetemi évek alatt Juhász a legkülönbözőbb módon kereste kenyerét. 1904-ben a László-gimnázium nevelője volt, majd a Nemzeti Színházba járt fel statisztálni Oláh Gáborral, Gyökössi Endrével és Z. Molnár Lászlóval együtt. Ezalatt mind több verse jelent meg a pesti lapokban, a Budapesti Naplóban, majd Kiss József megkedvelte Juhászt és állandóan hozta verseit A Hétben. Az első honoráriumot, egy tíz koronás aranyat a Magyar Szemlében közölt verséért kapta Kapossy Józseftől, a nagy danteista paptól.

Végről-végre.

Az egyetem után jöttek a Végek, a városrőlvárosra való tanároskodás. Először 1906/7-ben a máramarosszigeti piaristáknál tanított, innen Lévára helyezték. (Ekkor jelent meg Szegeden, a Dugonics-nyomda kiadásában, az első kötete „*Juhász Gyula versei*” címen.)

1908-ban a nagyváradi premontrei gimnáziumba helyezték, ahol 1911-ig tanított. A váradi évek nagy állomása volt Juhász életének és pályafutásának. 1908 márciusában megalakították Ady Endrével a Holnap Társaságot és kiadták a Holnap kötetét Ady, Juhász, Babits, Balázs Béla, Dutka Ákos, Emőd Tamás és Miklós Juttka verseivel. Itt ismerkedett meg és lépett szoros barátságra Juhász a korán elhunyt Homonnai Alberttel, aki egyike volt a legígéretesebb magyar drámaíróknak. Váradról indult a harc Budapest elavasodott irodalma ellen s a harcban Várád győzött: a mai modern magyar irodalom megvetette lábát a főváros konzervatív hadállásában.

1911—1913-ig a szabolcai gimnáziumban tanított Juhász és innen nyerte el 1912-ben „*Pannoniai légió dala*” című versével a Pelőji-Társaság Bulyovszky-díját, kétszáz arany koronát. A szabolcai végről Makóra helyezték. Itt működött egészen 1917-ig, amikor súlyos beteg lett és hosszú ideig volt foglya az egyik fővárosi klinikának. Betegsége után jött a forradalom. A folytonos áthelyezések (állami jóakarai) elvették Juhász kedvét az iskolától s végleg áttért az újságírói pályára.

Az újságíró Juhász Gyula.

Juhász Gyula már tanároskodása alatt működött lapoknál. Máramarosszigeten a „*Máramaros*”-nak és a „*Tiszavidék*”-nek volt munkatársa, Nagyváradon a „*Szabadság*”, „*Nagyváradi Napló*” és a „*Nagyváradi*” munkatársa lett. Dolgozott a „*Makói Újságnak*”, Szegeden pedig — egy szélső jobboldali orgánumot kivéve — nem volt olyan lap, amelynek Juhász Gyula ne írt volna cikkeket. A legnagyobb újságírói sikere a Szeged és Vidékénél volt. Egy Mezei István nevű embert gyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítelt a törvényszék. Mezei védoje dr. Balassa Ármán, a Szeged és Vidéke